

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพยาบาลมีคุณลักษณะหลายประการที่แสดงถึงความเป็นวิชาชีพ (Profession) เพราะมีลักษณะเด่นซึ่ง วิจิตร ศรีสอาน ได้กำหนดไว้ดังนี้คือ

1. ต้องมีบริการที่ให้แกสังคมโดยไม่เข้าแบบอาชีพอื่น (Distinctive Social Service)
2. ต้องมีการศึกษาอบรมที่จะประกอบอาชีพได้ (Basic Training)
3. ต้องมีเสรีภาพในการประกอบอาชีพ (Professional Autonomy) มีการบริการเป็นอิสระปราศจากการก้าวกายจากอาชีพอื่น
4. ต้องมีมาตรฐานและจรรยา วิชาชีพ (Professional Ethics) สำหรับสมาชิกของอาชีพจะยึดถือปฏิบัติ
5. ต้องมีสมาคมวิชาชีพ (Professional Association) สำหรับเป็นหน่วยกลางในการส่งเสริมวิทยฐานะ สร้างความก้าวหน้าให้แก่อาชีพ เป็นแหล่งศูนย์กลางความสามัคคี ตลอดจนส่งเสริมและรักษามาตรฐานทางวิชาชีพ¹

การพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ทอองอาศัยทั้งหลักวิทยาศาสตร์และศิลป์ในการปฏิบัติงาน ซึ่ง ในคิงเกล (Nightingale) ได้กล่าวไว้ว่า "การพยาบาลเป็นศิลป์ที่ละเอียดอ่อนที่สุด เป็นงานที่ทอองปฏิบัติทอองสิ่งมีชีวิตพร้อมมนุษย์ ซึ่งมีชีวิตจิตใจที่สลับซับซ้อน ละเอียด

¹ วิจิตร ศรีสอาน "บทบาทวิชาการศึกษาในสังคมปัจจุบัน," ที่ระลึกงานเพ็ญชมพู ครั้งที่ 3 (คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513), หน้า 15 - 26.

อน มีใช้เป็นงานที่กระทำกับวัตถุหรือรูปปั้น¹ ส่วน บัญ โรจนบุรานนท์ ก็ได้กล่าวถึง การพยาบาลในแง่วิทยาศาสตร์ว่า

การพยาบาลเป็นวิชาที่ซึ่งมีลักษณะสำคัญที่แสดงออก คือการยึดหลักอันใดจุดใหม่ศิลป์แล้ว เพื่อเป็นวิธีดำเนินงานหรือเป็นเทคนิค หมายความว่าเทคนิคของการพยาบาลจะตองอาศัยหลักวิทยาศาสตร์ และการใช้เทคนิคดังกล่าวนั้นก็จะต้องใช้อย่างมีศิลป์ด้วย การใช้ อย่างมีศิลป์ก็คือการที่จะต้องใช้การวินิจฉัยของตนเอง (Just-ment) ความคิดคำนึงหรือจินตนาการ (Imagination) ประกอบ กับความชำนาญ (Skills)²

ในปัจจุบันขอบเขตของการพยาบาลได้ขยายกว้างออกไปเป็นบริการที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อสังคม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยโหมมนุษย์บรรเทาความทุกข์ทรมาน ช่วยรักษาและดำรงไว้ซึ่งสุขภาพอนามัยที่ดี ช่วยฟื้นฟูสภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ ช่วย ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อต่าง ๆ ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชาชนทั้งโดยตรง และโดยอ้อม ตลอดจนทำหน้าที่หรือให้ความร่วมมือในการทำการวิจัยทางการแพทย์ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาล การปฏิบัติการดังกล่าวจะต้องอาศัยพยาบาลที่มีทัศนคติที่ดี มีความรู้และความสามารถนำความรู้ทั้งศิลป์และศาสตร์แขนงต่าง ๆ มาใช้ในการพยาบาลผู้ป่วยซึ่งมีความแตกต่างกัน (Individual Difference) ทั้งทาง ด้านการศึกษา เศรษฐกิจ สังคม สภาพอารมณ์ การรับรู้ และปฏิกิริยาที่มีต่อการเจ็บป่วย ดังนั้นผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในการเตรียมบุคคลให้มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นพยาบาลที่ดี

¹ เกิดนี้ เห็นพิทักษ์ และคณาจารย์แผนกโสตถยกรรม - ศัลยกรรม วิทยาลัย-พยาบาลกรุงเทพ, หลักการพยาบาล (กรุงเทพมหานคร : ไทยเซชม, 2518), หน้า 1.

² บัญ โรจนบุรานนท์, "วิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการพยาบาลอย่างไร,"

จึงจำเป็นต้องพิจารณาคำเริ่นการอย่างรอบคอบที่สุด เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

คิบเลอร์ (Kibler) และคณะได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาว่า เพื่อเป็นการพัฒนาบุคคลในทางต่าง ๆ คือ

1. ด้านพุทธิศึกษา เป็นการพัฒนาความรู้ ความคิด ทักษะการแก้ปัญหา และความสามารถทางสติปัญญา ซึ่งก็คือการเรียนรู้ที่องไขสทิปัญญาั่นเอง
2. ด้านจริยศึกษา เป็นจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนา ทศนคติ ค่านิยม และความซาบซึ้งซึ่งจะเกิดขึ้นโดยกระบวนการรับรู้ การมีปฏิริยาโต้ตอบ การสร้างค่านิยม และการรวบรวมค่านิยมให้เป็นระบบ แล้วนำมาเป็นหลักยึดในการตัดสินใจหรือพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนแสดงลักษณะและคุณสมบัติเฉพาะของแต่ละบุคคล
3. ด้านพลศึกษา ได้แก่การพัฒนาการเคลื่อนไหวและการใช้วัยะต่างๆ ของร่างกายโดยพัฒนาจากลำคัมที่งายไปสู่ความซับซ้อน เช่น การเคลื่อนไหวทั้งร่างกาย การเคลื่อนไหวที่ต้องใช้ประสาทรวม ๆ กันระหว่างการเห็น การได้ยิน และการเคลื่อนไหว ตลอดจนการสื่อสารโดยใช้พฤติกรรมทางร่างกาย สีหน้า ภาษาใบ้ และพฤติกรรมทางด้านภาษา เป็นการออกเสียง สร้างเสียงและคำ การประสานกันระหว่างทาง¹

จากวัตถุประสงค์ข้างต้น เมื่อไคนำมาเป็นหลักในการดำเนินการศึกษาพยาบาล จึงได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ภาค คือ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ภาคทฤษฎีส่วนมากจะเป็นการศึกษาในห้องเรียน และเน้นไปทางวัตถุประสงค์ 2 ประการแรกเท่านั้น ส่วนภาคปฏิบัติจะต้องเน้นหนักในวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ประการ ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า การศึกษา

¹Robert J. Kibler, Larry L. Barker and David T. Miles, Behavioral Objectives and Instruction (Boston : Allyn and Bacon, Inc., 1970), pp. 46 - 75.

ภาคปฏิบัติมีความสำคัญยิ่งต่อการช่วยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษาพยาบาลอย่างแท้จริง

ความเชื่อหรือปรัชญาที่ทำให้เกิดการฝึกปฏิบัติงานถือว่าเป็นพื้นฐานของวิชาชีพชั้นสูง คือ จะต้องมีการฝึกปฏิบัติงานในสภาพการณ์จริง¹ เพื่อที่จะได้ทราบแนวทางและสามารถนำหลักการ วิธีการ ตลอดจนกลวิธีต่าง ๆ ไปใช้อย่างถูกต้อง และเกิดประโยชน์สูงสุด

ตั้งแต่เริ่มมีการศึกษาพยาบาลเป็นครั้งแรก ในตึ๊งเกด ก็ได้กำหนดหลักสำคัญไว้ในสถานศึกษาพยาบาลแห่งแรกที่โรงพยาบาลเซนต์ โทมัส (St. Thomas Hospital) ว่า ผู้ที่จะเป็นพยาบาลจะต้องได้รับการฝึกหัดในโรงพยาบาลที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์นั้น และในการสอนจะต้องตระหนักถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอีกด้วย²

สมิท (Smith) กล่าวว่า การสอนภาคปฏิบัติเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนวิชาพยาบาล เพราะนักศึกษาจะได้เรียนรู้ด้วยการมีประสบการณ์ด้วยตนเองทั้งในเหตุการณ์ปกติและฉุกเฉินเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ความเจ็บไข้ ผู้ร่วมงานและญาติที่คอยใคร่จู้ก็ให้การพยาบาลโดยตรงได้ศึกษาและปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์ประจำวัน³ นอกจากนี้ยังเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกซึ่งพฤติกรรมความเจริญพัฒนา

¹Thomas J. Brown and Serafina Fine Banich, Guiding a Student Teacher (New York : Harper & Row, Publishers, 1962), p. 1.

²Gerald Joseph Griffin and H. Joane King Griffin, Jensen's History and Trends of Professional Nursing (Saint Louis: The C.V. Mosby Co., 1965), pp. 149 - 50.

³Dorothy W., Smith, Perspective on Clinical Teaching (New York : Springer Publishing Co., Inc., 1968), p. 3.

ทั้งในด้านส่วนตัวและวิชาชีพของแต่ละคนอีกด้วย¹ ฉะนั้นในหลักสูตรการศึกษาพยาบาล
ทุกโปรแกรมจึงต้องกำหนดให้มีการฝึกปฏิบัติงานตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ หากผู้เรียน
ประสบความสำเร็จในการฝึกปฏิบัติงานก็อาจจะนับได้ว่าเป็นกรณีในการคาดคะเน
ความสำเร็จในการทำงานจริงในอนาคตได้

การดำเนินโครงการฝึกปฏิบัติงานนั้นจะต้องอาศัยบุคคลผู้หน้าที่เกี่ยวข้อง
โดยตรง 3 ฝ่าย คือ ผู้บริหารการศึกษา อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกหรืออาจารย์นิเทศก์
และนักศึกษา และยังมีผู้เกี่ยวข้องโดยทางอ้อม คือ เจาหน้าที่ระดับต่าง ๆ ของสถาน
ฝึกงาน สำหรับอาจารย์ปฏิบัติการคลินิกเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการนิเทศการฝึกปฏิบัติ
งานของนักศึกษาและต่อชีวิตผู้ป่วย เพราะการฝึกปฏิบัติงานจะต้องกระทำต่อชีวิตมนุษย์
เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและศีลธรรมจรรยา การรักษาความปลอดภัยแก่ผู้ป่วย
และร่วมงานอื่น ๆ นักศึกษาผู้ซึ่งยังไม่ได้รับอนุญาตให้ประกอบโรคศิลป์ การจะปฏิบัติ
ต่อผู้ป่วยจึงต้องอยู่ภายใต้การดูแลรับผิดชอบของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิก นอกเหนือจาก
นั้นอาจารย์ปฏิบัติการคลินิคนั้นยังจะต้องเป็นผู้วางโครงการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่าง
ถี่ถ้วน จะต้องมีความรู้ทางเนื้อหาวิชาการและเทคนิคต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน
อย่างถูกต้อง จะต้องมีความรู้ในการปฏิบัติงานร่วมกับนักศึกษาและกับเจ้าหน้าที่อื่น ๆ
ของสถานฝึกงาน และจะต้องทำหน้าที่ประสานงานระหว่างฝ่ายการศึกษาและฝ่ายบริการ
พยาบาลอีกด้วย

จากบทบาทดังกล่าวจึงสรุปได้ว่าอาจารย์ปฏิบัติการคลินิกเป็นบุคคลที่สำคัญยิ่ง
ต่อการที่จะช่วยให้โครงการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาสำเร็จได้โดยดี แต่เนื่องจาก
การปฏิบัติหน้าที่ผู้นิเทศนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่ายและมีหน้าที่รับผิดชอบงาน
หลายด้าน จึงพบว่ามีปัญหาอันก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานาประการ

¹สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย, ประมวลการประชุมพยาบาลแห่งชาติ
ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สวนทองถิ่น กรมการปกครอง, 2511),
หน้า 25.

ซึ่งบ่อยครั้งที่ เป็นเหตุให้วัตถุประสงค์ของการศึกษาพยาบาลไม่บรรลุความสำเร็จ และ
 ยังกระทบกระทั่งถึงคุณภาพและมาตรฐานทางวิชาชีพอีกประการหนึ่งด้วย ประกอบ
 กับผู้วิจัยซึ่ง เคยทำหน้าที่นิเทศการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษามาเป็นเวลานานพอสมควร
 และได้ประสบปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองเสมอมา โดยเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับการดำเนิน
 โครงการฝึกปฏิบัติงาน การนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน ตลอดจนมีความสับสนในขอบเขต
 หน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิก รวมทั้งพบว่าเกิดปัญหาเกี่ยวกับการประสาน
 งานระหว่างฝ่ายการศึกษา กับฝ่ายการบริการของสถานฝึกงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความ
 สนใจที่จะศึกษาถึงสิ่งดังกล่าวทั้งหมด อีกทั้งอยากทราบความต้องการของผู้ทำหน้าที่
 อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกในสถานศึกษาพยาบาล ซึ่งสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
 เพื่อจะได้หาวิธีแก้ไขปรับปรุงการฝึกปฏิบัติงาน การนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน การจัด
 ประสบการณ์ให้นักศึกษา และเป็นแนวทางในการปรับปรุงบุคลิกภาพ ตลอดจนคุณสมบัติ
 ของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิกให้สอดคล้องกับความต้องการของการศึกษาพยาบาลด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเกี่ยวกับหน้าที่ ปัญหา ความคิดเห็นและความต้องการเกี่ยวกับการ-
 นิเทศการฝึกปฏิบัติงานของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิก ในสถานศึกษาพยาบาล สังกัดทบวง-
 มหาวิทยาลัยของรัฐ

ปัญหา

ผู้วิจัยมุ่งประเด็นปัญหาดังนี้คือ

1. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่อยู่ต่างสถานกันจะมีหน้าที่รับผิดชอบ และ
 ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันหรือไม่
2. ระดับวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันจะทำให้อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกมีหน้าที่
 รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันหรือไม่

3. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่มีประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานมากและน้อย มีหน้าที่รับผิดชอบและปัญหาแตกต่างกันหรือไม่
4. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่อยู่ในสถานศึกษาพยาบาลระดับคณะและภาควิชา มีหน้าที่รับผิดชอบแตกต่างกันหรือไม่
5. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่อยู่ในสถาบันส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานแตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐาน

1. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกระหว่างสถาบันมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานโดยส่วนรวมแตกต่างกัน
2. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรี รวมทุกสถาบัน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมและเป็นรายค่าน แตกต่างกัน
3. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีและระดับปริญญาตรีในแต่ละสถาบัน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานโดยส่วนรวมแตกต่างกัน
4. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่มีประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานมากและน้อย รวมทุกสถาบัน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมและเป็นรายค่าน แตกต่างกัน
5. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่มีประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานมากและน้อย ในแต่ละสถาบันมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานโดยส่วนรวมแตกต่างกัน
6. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่อยู่ในสถาบันที่เป็นคณะ และภาควิชา มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมและเป็นรายค่าน แตกต่างกัน

7. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกระหว่างสถาบันมีปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานโดยส่วนรวมแตกต่างกัน

8. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่อยู่ในสถาบันส่วนกลางและส่วนภูมิภาค มีปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน โดยส่วนรวมและเป็นรายค่าน แตกต่างกัน

9. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่มีประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานมากและน้อย รวมทุกสถาบัน มีปัญหาโดยส่วนรวมและเป็นรายค่านแตกต่างกัน

10. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่มีประสบการณ์ในการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานมากและน้อย ในแต่ละสถาบันมีปัญหาโดยส่วนรวมแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรคือ อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่ทำหน้าที่นิเทศการฝึกปฏิบัติงานพยาบาลมาแล้วอย่างน้อย 6 เดือน จากสถานศึกษาพยาบาลที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 5 แห่ง เท่านั้น

2. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้คือ สถานภาพของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิก หน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิก ตลอดจนปัญหา ความคิดเห็น และความต้องการของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานเท่านั้น ไม่รวมถึงหน้าที่ค่านอื่น ๆ ที่อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คำตอบในแบบสอบถามของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิกทุกคนถือว่าเป็นคำตอบที่ตอบตามความเป็นจริงทุกประการ

2. อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกของสถานศึกษาพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐทุกแห่งปฏิบัติการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างเต็มที่

3. การดำเนินโครงการและวิธีนิเทศการฝึกปฏิบัติงานของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิกโดยส่วนรวมมีส่วนคล้ายคลึงกัน ฉะนั้นสามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงการฝึกปฏิบัติงานได้

4. เกี่ยวกับประสบการณ์ของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิก ถ้ามีประสบการณ์น้อย หมายถึงผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกมาแล้วตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 5 ปี ส่วนผู้ที่ประสบการณ์มากนั้น หมายถึงผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกมาแล้วมากกว่า 5 ปีขึ้นไป

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการวิจัย

1. เพื่อให้เกิดความเข้าใจในหน้าที่รับผิดชอบของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิกที่เกี่ยวกับการนิเทศการฝึกปฏิบัติงาน

2. ทำให้ทราบปัญหาและความต้องการของอาจารย์ปฏิบัติการคลินิกเพื่อจะได้นำวิธีป้องกันแก้ไขและจัดปัญหา ตลอดจนหาทางสนองความต้องการนั้น ๆ

3. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการนิเทศการฝึกปฏิบัติงานพยาบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. การวิจัยนี้จะเป็นแนวทางให้อาจารย์ปฏิบัติการคลินิกได้ปรับปรุงบุคลิกภาพ และคุณสมบัติของตนให้เหมาะสมกับหน้าที่รับผิดชอบและวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงาน ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการศึกษาพยาบาล

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

อาจารย์ปฏิบัติการคลินิก หมายถึง พยาบาลที่ทำหน้าที่สอนวิชาพยาบาลภาคปฏิบัติ ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการฝึกปฏิบัติงานของ นักศึกษาพยาบาล มีคุณวุฒิตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป และมีใบประกอบโรคศิลป์

- การฝึกปฏิบัติงานพยาบาล หมายถึง การฝึกปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลในโรงพยาบาล และสถานบริการสุขภาพต่าง ๆ ที่ทางสถานศึกษาแต่ละแห่งกำหนดไว้
- สถานศึกษาพยาบาล หมายถึง คณะพยาบาลศาสตร์และภาควิชาพยาบาลที่สังกัดในทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ
- สถานฝึกงาน หมายถึง โรงพยาบาลและสถานบริการสุขภาพอื่น ๆ ที่ทางสถานศึกษาพยาบาลกำหนดให้เป็นสถานฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล
- การนิเทศการฝึกปฏิบัติงานพยาบาล หมายถึง การให้คำแนะนำช่วยเหลือปรับปรุงดูแล และประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย